

Tlačová správa pre TASR

Svetový deň včiel

Po tretíkrát si pripomenieme Svetový deň včiel

- Počty včelstiev klesajú vo svete aj v Európe
- Aj nevčelári vedia jednoducho pomôcť včelám i opel'ovačom
- Svetový deň včiel úzko súvisí s Máriou Teréziou

Bratislava 20. mája – Dvadsiaty máj je svetovým dňom včiel. Najdôležitejší opel'ovač pre ľudskú populáciu sa v súčasnosti potýka s viacerými problémami. Mnohé zapríčinil sám človek. Je preto na ňom, aby pomohol včelám prežiť aj do budúcnosti a zabezpečil tak aj svoje prežitie. Pomôcť včelám a opel'ovačom môže pritom každý.

Včely ako jedny z najvýznamnejších opel'ovačov, majú v prírode nezastupiteľné miesto. Hrajú významnú rolu pri produkcii potravín, zabezpečení dostatku živín, sú nezastupiteľnou súčasťou trvalo udržateľného poľnohospodárstva, ochrane biodiverzity, prispievajú k zdravému životnému prostrediu a zdraviu obyvateľstva. „Odhaduje sa, že až 75 % druhov plodín a 90 % druhov kvitnúcich rastlín závisí na opel'ovačoch. Väčšinu opelenia v Európe zabezpečuje domestikovaný druh včely medonosnej. Ochranu a podporu si však zaslúžia aj iné druhy blanokrídleho hmyzu prináležiacieho do skupiny včiel v širšom slova zmysle, ako sú čmele a samotárske včely, ktorých sa v našej prírode vyskytuje niekoľko sto druhov,“ vysvetľuje Milan Rusnák, predseda Slovenského zväzu včelárov (SZV).

V posledných rokoch počet včiel a včelstiev na svete značne ubúda. Ohrozuje ich čoraz viac prevažne človekom zapríčinených hrozieb. Nedostatkem kultúrne chovaných včelstiev trpia hlavne krajiny Európy. Zapríčiňuje ich nízka rentabilita profesionálnych včelárskych hospodárstiev, ktorú ovplyvňujú nízke ceny dovozového medu na globálnom trhu. Ale aj výrazné medziročné výkyvy v produkcii medu spôsobené zmenami klímy a krajiny. V neposlednom rade ovplyvňujú chov včiel zvýšené náklady na obnovu početného stavu včelstiev v súvislosti s ich zvýšenými úhynmi.

Od roku 2018 pracuje pri Európskej komisii Iniciatíva na ochranu opel'ovačov, v decembri roku 2019 schválil Európsky parlament Uznesenie 2019/2803 zamerané na opel'ovače. „Želáme si, aby aj Slovensko začalo túto iniciatívu aktívne podporovať a naplňovať. Intenzívne poľnohospodárske postupy vytvorili pre opel'ovače náročné podmienky, vrátane nedostatku hniezdnych a potravinových príležitostí a zvýšenej toxicity prostredia zásluhou profylaktického používania pesticídov. V spolupráci z organizáciou BeeLife presadzuje Slovenský zväz včelárov návrh opatrení ktoré by mali byť zakomponované do novo pripravovanej Spoločnej poľnohospodárskej politiky,“ zdôraznil Milan Rusnák.

Pomôcť včelám a opel'ovačom však môžu jednoducho aj nevčelári. „Stačí vysádzať zmesi kvitnúcich nektárodajných rastlín. Nemali by pritom zabúdať, aby vo svojom okolí vysádzali rastliny tak, aby produkcia nektáru a peľu bola vyrovnaná počas celého dňa aj sezóny. Predstavitelia obcí a miest môžu zasa pomôcť

vytváraním kvitnúcich verejných či komunitných záhrad, zelených striech, mestských parkov a lesoparkov," hovorí Milan Rusnák.

Jednou z najefektívnejších spôsobov podpory slovenského včelárstva je kúpa medu priamo od domácich včelárov. Na Slovensku (na rozdiel od niektorých iných krajín) neplatia poľnohospodári včelárom za tzv. „opel'ovaciú službu“, takže jediným zdrojom príjmu pre nich predstavuje predaj medu. Slovenský med je najvyššej kvality, čo dokazujú mnohé ocenenia slovenských včelárov z celosvetových súťaží. „Kúpou slovenského medu zároveň takmer úplne vylúčite riziko, že si namiesto medu s množstvom zdraviu prospešných látok donesiete domov z obchodu len hustý sladký sirup. Slovenský zväz včelárov je držiteľom ochranného označenia „Slovenský med“, pričom pri medoch s týmto označením garantuje prírodný a slovenský pôvod,“ podčiarkuje Milan Rusnák.

Svetový deň včiel bol vyhlásený Valným zhromaždením Organizácie spojených národov (OSN) len nedávno, prvýkrát sa slávil 20. mája 2018. Prostredníctvom svetového dňa venovaného včelám chce OSN zvyšovať povedomie o dôležitosti včiel a iných opel'ovačov, ich ohrozeniach, ako aj o ich prínose pre udržateľný rozvoj. Oslavujeme ho 20. mája a viaže sa k dátumu narodenia slovenského včelára Antona Jansu, zakladateľa moderného včelárstva, ktorý bol v roku 1770 menovaný Máriou Teréziou, kráľovnou Rakúsko-Uhorskej monarchie za prvého riaditeľa včelárskej školy vo Viedni

Včelám zdar!

S úctou k Vám,

Ing. Milan Rusnák
predseda SZV

Bratislava, 18. máj 2020